

Asia Internetsivuston tekijän- ja lähioikeudellinen suoja

Hakija K ja E

Annettu 19.5.2020

Tiivistelmä

Internetsivuilla esiintyvät luettelot ja taulukot voivat nauttia lähioikeudellista luettelo- ja/tai tietokantasuojaa tekijänoikeuslain 49 §:ssä mainittujen edellytysten täytyessä. Sivusto voi saada tekijänoikeudellista suojaa, mikäli se kokonaisuutena on niin itsenäinen ja omaperäinen, että se ylittää teoskynnyksen.

Tekijänoikeuslaki 1 §, 49 §.

LAUSUNTOPYYNTÖ

1. Hakijat ovat pyytäneet tekijänoikeusneuvostolta lausuntoa seuraaviin kysymyksiin koskien internetin asuntovälityssivustojen tekijän- tai lähioikeudellista suojaa. Heillä on tarkoituksena perustaa virtuaalinen palvelu/mobiilisovellus, joka hyödyntää internetin asuntovälityssivustoilla olevaa asuntomarkkinadataa.
2. Palvelu listaisi käyttäjille parhaat mahdolliset sijoitusasunnot tai vuokra-asunnot osoitteineen ja suorine linkkeineen asuntoilmoituksiin asuntovälityssivustoilla valittujen hakuparametrien mukaisesti. Palvelu listaisi myös osoitteineen ja suorine linkkeineen asuntoilmoituksiin asuntovälityssivustoilla käyttäjälle hintalaatusuhteltaan parhaat asunnot esimerkiksi iän, tehtyjen remonttien ja sijainnin perusteella. Näitä toimintoja suorittaessaan palvelulla on kullekin toiminnolle oma, erikseen luotu arvostusmalli.
3. Palvelu hyödyntää omaa tietokantaa, joka kerää aktiivisesti dataa eri asuntovälityssivustoilta. Tietokantaan ei kerätä kaikkia sivustojen tietoja, vaan ainoastaan tietyt, palvelun kannalta olennaiset tiedot. Näitä tietoja ovat: asunnon tunnus sivustoilla, osoite, asunnon tyyppi, vuokra, vuokrasopimus, vapautumispäivä, vesimaksu, linkki mainokseen, tietokantaan lisäyspäivämäärä,

onko asunto vapaana, sivustolta poistopäivä, rakennusvuosi, asuinkerros, kunto, asunnon pohja, huoneiden lukumäärä, remonttitiedot, parveke, ja asunnon kuvaus. Tietokanta sellaisenaan ei ole nähtävissä palvelun käyttäjälle. Data ei sisällä henkilötietoja.

4. Lausuntopyyntö koskee internetin asunnonvälityssivustoja Suomessa, ei yksittäistä välityssivustoa. Hakijat kysyvät ensiksi, nauttivatko internetin asuntovälityssivustot tietokantasuojaa tai muuta tekijänoikeudellista suojaa? Toiseksi, jos näin on, voidaanko edellä mainitun palvelukonseptin katsoa rikkovan tietokanta- tai muuta tekijänoikeudellista suojaa?

TEKIJÄNOIKEUSNEUVOSTON LAUSUNTO

5. Tekijänoikeuslain (404/61) 55 §:n mukaan tekijänoikeusneuvosto antaa lausuntoja tekijänoikeuslain soveltamisesta. Näiden lausuntojen luonne ei ole sitova.

Tekijänoikeuslain 1 §:n mukaisesta teossuojasta, 49 §:n mukaisesta lähioikeudellisesta luettelosuojasta sekä tietokantasuojasta

6. Tekijänoikeuslaki 1 § sisältää esimerkkiluettelon tekijänoikeussuojaa saavista teostyypeistä. Suojaa saavat esimerkiksi selittävät kirjalliset ja suulliset esitykset ja valokuvat. Internetsivulla oleva aineisto ja internetsivut kokonaisuutena voivat saada tekijänoikeuslain mukaista suojaa yltäessään teostasoon.
7. Tekijänoikeuslain 1 §:n mukaiselta teokselta edellytetään, että sitä voidaan pitää tekijänsä itsenäisen luovan työn omaperäisenä tuloksena. Luova työ ilmenee tekijän tekemissä valinnoissa työn valmistusprosessin aikana. Riittävän omaperäisten valintojen tuloksena syntyvä työ ylittää teoskynnyksen eli saavuttaa teostason. Suojan edellytyksenä ei ole muita erityisiä vaatimuksia. Ratkaisu teoskynnyksen ylittymisestä tehdään tapauskohtaisella harkinnalla. Euroopan Unionin tuomioistuin katsoi 1.12.2011 antamassaan ratkaisussa C-145/10 (Painer), että teos voi saada tekijänoikeussuojaa, jos se on tekijänsä henkisen luomistyön tulos siten, että se kuvastaa tekijän persoonaa ja siitä käyvät ilmi tekijän vapaat ja luovat valinnat teosta tehtäessä. Kansallisen tuomioistuimen tehtävä on ratkaista lopullisesti, ylittykö teoskynnys.
8. Euroopan unionin tuomioistuimen 1. maaliskuuta 2012 antama ratkaisu C-604/10 (Football Dataco) koski tietokantojen sui gene-

ris- ja tekijänoikeussuojaa. Ratkaisussa todetaan, että tietokanta saa tekijänoikeussuojaa, jos tietokanta muodostaa aineiston valinnan tai järjestämisen perusteella tekijän omaperäisen henkisen luomuksen. Tietokantadirektiivin (Tietokantojen oikeudellisesta suojasta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 96/9/EY) 3 artiklan 2 kohdasta ja johdanto-osan 15 perustelukappaleesta yhdessä ilmenee, että direktiivissä säädetyn tekijänoikeussuojan kohteena on tietokannan ”rakenne” eikä sen ”sisältö” eikä näin ollen tietokantaan sisältyvät aineistot. Kuten TRIPS sopimuksen 10 artiklan 2 kohdasta ja WIPO:n tekijänoikeussopimuksen 5 artiklasta ilmenee, tietojen kokoelmaa, joka aineiston valinnan tai järjestämisen perusteella muodostaa henkisen luomuksen, suojataan sellaisenaan tekijänoikeudella. Kyseinen suoja ei sitä vastoin ulotu itse tietoihin, eikä se vaikuta millään tavalla näihin tietoihin kohdistuviin tekijänoikeuksiin. Tässä yhteydessä direktiivin 96/9 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuilla käsitteillä ”valinta” ja ”järjestäminen” tarkoitetaan sellaista tietojen valintaa ja järjestelyä, joilla tietokannan tekijä luo tietokannalle sen rakenteen. Nämä käsitteet eivät sitä vastoin kata kyseiseen tietokantaan sisältyvien tietojen luomista. (Tuomion kohdat 29-32)

9. Tekijänoikeudella ei anneta yksinoikeutta tietoihin, ideoihin, konsepteihin tai yleisiin periaatteisiin sellaisenaan vaan niiden teoksessa ilmenevään omaperäiseen ilmenemismuotoon.
10. Tekijänoikeuslain 2 §:n 1 momentin mukaan tekijänoikeus tuottaa, lain 2 luvussa säädetyn rajoituksen, yksinomaisen oikeuden määrätä teoksesta valmistamalla siitä kappaleita ja saattamalla se yleisön saataviin, muuttamattomana tai muutettuna, käännöksenä tai muunnelmana, toisessa kirjallisuus- tai taidelajissa taikka toista tekotapaa käyttäen. Kappaleen valmistamista teoksesta on esimerkiksi sen julkaiseminen internetsivuilla. Teos saatetaan yleisön saataviin, kun se levitetään yleisön keskuuteen esimerkiksi internetsivuilla. Tekijänoikeusneuvosto on käsitellyt tekijänoikeutta internetsivujen sisältöön lausunnossaan TN 2011:10.
11. Tekijänoikeuslain 49 §:ssä säädetään ns. luettelosuojasta ja tietokantojen suojasta. Tekijänoikeuslain 49 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan sillä, joka on valmistanut luettelon, taulukon, ohjelman tai muun sellaisen työn, jossa on yhdisteltynä suuri määrä tietoja, on yksinomainen oikeus määrätä työn koko sisällöstä tai sen laadullisesti tai määrällisesti arvioiden olennaisesta osasta valmistamalla siitä kappaleita ja saattamalla ne yleisön saataviin.

12. Tekijänoikeuslain esitöiden mukaan tekijänoikeuslain 49 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaisen luettelosuojan ainoana edellytyksenä on, että työhön on yhdistelty suuri määrä tietoja. Suoja on riippumaton sisällön valinnan tai järjestelyn kriteereistä ja mahdollisesta omaperäisyydestä. Luettelosuojasäännöksellä on tahdottu suojata tuotteita, jotka eivät ole tekijänoikeudellisessa mielessä teoksia, mutta joiden aikaansaaminen vaatii tiettyä vaivaa, ammattitaitoa ja pääomaa. (Komiteanmietintö 1953:3, s. 79. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tekijänoikeuslain muuttamisesta 1997/170, s. 5 – 6.)
13. Tekijänoikeusneuvosto on käsitellyt luettelosuojaa useissa lausunnoissaan. Tekijänoikeusneuvoston lausunnossa TN 2012:1 78-sivuinen laskutehtäväkokoelma ei saanut suojaa luettelona eikä tietokantana, lausunnossa TN 2010:12 kahdeksansivuinen kirjallinen hanke-esitys ei saanut tekijänoikeuslain 49 §:n mukaista luettelosuojaa eikä sitä suojattu tietokantana. Lausunnossaan TN 2005:2 tekijänoikeusneuvosto totesi, että esimerkiksi matemaattisia tehtäviä malliratkaisuineen sisältävä harjoituskokoelma voi saada tekijänoikeuslain 49 §:n luettelosuojaa, jos kokoelma koostuu suuresta määrästä – satoja tai tuhansia kappaleita laskutehtäviä. Tietokantasuojaa tehtäväkokoelma saattoi saada, mikäli kokoelman sisällön kerääminen, varmistaminen tai esittäminen oli vaatinut huomattavaa panostusta. Tekijänoikeusneuvoston lausunnossa TN 1993:4 matematiikan malliratkaisuista koostuva ratkaisuluettelo oli 403 sivua ja sisälsi 1203 laskutehtävän ratkaisun. Ratkaisuluettelossa oli yhdisteltynä suuri määrä tietoa ja sai siten tekijänoikeuslain 49 §:n mukaista luettelosuojaa.
14. Tekijänoikeuslain 49 §:n 1 momentin nojalla suojatuiksi on katsottu myös esimerkiksi yrityksen kirjanpidossa käytettävät tili-kartat (TN 2001:5), 197 lippua käsittävä lippukokoelma (TN 2000:9), nimipäiväluettelo (lausunnot TN 1995:11 ja TN 1996:1), 200 asiakirjamallin muodostama, tietokonelevykkeelle tallennettu kokonaisuus (TN 1996:15) sekä puhelinluettelo (TN 1987:16).
15. Tekijänoikeuslain 49 §:n 1 momentin 1 kohdan mukainen suoja tulee luettelon, taulukon tms. työn valmistajan hyväksi. Valmistaja on yleensä se juridinen tai fyysinen henkilö, joka on taloudellisesti vastuussa luettelon kokoamisesta. Suoja voi siis alun perin kuulua juridiselle henkilölle (Komiteanmietintö 1987:8, s. 136 - 137, SOU 1965:25, s. 391).
16. Tekijänoikeuslain 49 § 1 momentin 2 kohdassa säädetään tietokantojen lähioikeudellisesta suojasta. Tämän kohdan mukaan sillä, joka on valmistanut tietokannan, jonka sisällön kerääminen,

varmistaminen tai esittäminen on edellyttänyt huomattavaa panostusta, on yksinomainen oikeus määrätä työn koko sisällöstä tai sen laadullisesti tai määrällisesti arvioiden olennaisesta osasta valmistamalla siitä kappaleita ja saattamalla ne yleisön saataviin.

17. Tekijänoikeuslain 49 §:ssä mainitaan kappaleiden valmistaminen tietokannan osasta. Tällaisen osan täytyy kuitenkin olla joko laadullisesti tai määrällisesti olennainen osa työstä. Luettelon tai tietokannan yksittäinen tieto ei täytä tätä edellytystä (Haarmann 2005, s. 289). Milloin kyse on luettelon epäolennaisen osan saattamisesta yleisön saataville, on ratkaistava kokonaisarvioinnin perusteella (Harenko–Niiranen–Tarkela: Tekijänoikeus 2016, s. 501).
18. Tietokantasuoja on tekijänoikeuslain 49 §:n 3 momentin mukaan voimassa, kunnes 15 vuotta on kulunut siitä vuodesta, jona työ valmistui, tai jos työ saatettiin yleisön saataviin ennen tämän ajanjakson päättymistä, 15 vuotta siitä vuodesta, jona työ saatettiin ensimmäisen kerran yleisön saataviin.
19. Tekijänoikeuslain 49 §:n 1 momentin 2 kohta saatettiin muutoksella vastaamaan tietokantojen oikeudellisesta suojasta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä (96/9/EY). Suojattavan tietokannan määritelmä sisältyy direktiivin 96/9/EY 1 artiklan 2 kohtaan. Sen mukaan "tietokannalla tarkoitetaan teosten, tietojen ja muiden itsenäisten aineistojen kokoelmaa, joka on järjestetty järjestelmällisellä tai menetelmällisellä tavalla ja johon elektronisesti tai muulla tavoin on mahdollistettu yksilöllinen pääsy". Direktiivin johdanto-osan 17 perustelukappaleen mukaan "tietokannalla tarkoitetaan kaikkia kirjallisia, taiteellisia, musiikillisia tai vastaavia teoskokoelmia tai tekstiä, ääntä, kuvia, lukuja, tosiasioita ja tietoja sisältäviä kokoelmia".
20. Jotta tietokanta saisi suojaa, sen sisällön keräämisen, varmistamisen tai esittämisen on pitänyt edellyttää määrällisesti tai laadullisesti huomattavaa panostusta. Suojan edellyttämä panostus voi muodostua rahoituksesta tai ajan, vaivannäön tai energian käytöstä (direktiivin 96/9/EY johdanto-osa, 41 perustelukappale). Suoja ei koske sellaisia tietokannan osia, jotka eivät ole laadullisesti tai määrällisesti arvioiden olennaisia. Suoja ei kohdistu myöskään tietokannan sisältämiin yksittäisiin tietoihin (Hallituksen esitys eduskunnalle 1997/170, s. 12).
21. Euroopan Unionin tuomioistuimen ratkaisussa asiassa C-444/02 Fixtures Marketing Ltd vastaan Organismos prognostikon agonon

podosfairou AE (OPAP) tuomioistuim katsoi, että tietokantojen oikeudellisesta suojasta annetun direktiivin 96/9 1 artiklan 2 kohtaan sisältyvällä tietokannan käsitteellä tarkoitetaan kokoelmaa, joka sisältää sellaisia teoksia, tietoja tai muita aineistoja, jotka ovat erotettavissa toisistaan niin, ettei erottaminen vaikuta niiden sisällön arvoon, ja johon kuuluu sellainen menetelmä tai järjestelmä, joka mahdollistaa jokaisen kokoelmaan sisältyvän aineiston löytämisen, olipa tämä menetelmä tai järjestelmä luonteeltaan millainen hyvänsä.

22. Euroopan Unionin tuomioistuimen ratkaisussa C-203/02 The British Horseracing Board Ltd ym. vastaan William Hill Organization Ltd tuomioistuim katsoi, että tietokannan sisällön keräämiseen liittyvällä investoinnin käsitteellä, joka sisältyy tietokantojen oikeudellisesta suojasta annetun direktiivin 96/9 7 artiklan 1 kohtaan tarkoitetaan voimavaroja, jotka käytetään olemassa olevien aineistojen etsintään ja niiden kokoamiseen tietokantaan. Investointikäsite ei kattanut niitä voimavaroja, jotka käytettiin tietokannan sisällön muodostavien aineistojen luomiseen.
23. Tietokannan sisällön varmistamiseen liittyvän investoinnin käsitteellä tarkoitetaan voimavaroja, jotka tietokantaa muodostettaessa ja sen toiminnan aikana käytetään etsittyjen aineistojen paikkansapitävyyden tarkastamiseen sen varmistamiseksi, että tietokantaan sisällytettävä tai sisältyvä informaatio on luotettavaa. Tietokannan sisällön esittämiseen liittyvän investoinnin käsite kattaa puolestaan ne voimavarat, joilla tietokannasta pyritään tekemään tietojenkäsittelyyn soveltuva. Tämä tarkoittaa niitä voimavaroja, jotka käytetään tietokantaan sisältyvien aineistojen järjestelmälliseen tai menetelmälliseen järjestämiseen ja siihen, että mahdollistetaan yksilöllinen pääsy aineistoihin. (Ks. C-46/02 Fixtures Marketing Ltd vastaan Oy Veikkaus Ab tuomion 37–38 kohdat.)
24. Euroopan Unionin tuomioistuimen mukaan tietokantojen oikeudellisesta suojasta annetun direktiivin 96/9 7 artiklaan sisältyvillä kopiointilla ja uudelleenkäytöllä tarkoitetaan tietokannan koko sisällön tai sen osan kaikkea luvatonta käyttöönottoa ja levittämistä yleisölle. Näiden suhteen ei edellytetä suoraa pääsyä tietokantaan. Se, että tietokannan muodostanut henkilö on mahdollistanut yleisölle pääsyn tietokannan sisältöön tai antanut tähän pääsyyn suostumuksensa, ei vaikuta tämän henkilön oikeuteen kieltää tietokannan koko sisällön tai sen olennaisen osan kopiointi tai uudelleenkäyttö. (Ks. C-203/02 The British Horseracing Board Ltd ym. vastaan William Hill Organization Ltd tuomion 67 kohta ja tuomiolauselman 2 kohta.)

25. Tekijänoikeusneuvosto on käsitellyt tietokantasuojaa muun muassa lausunnoissaan TN 2017:3, TN 2019:4, TN 2019:5 sekä TN 2015:3, jossa oli kyse hakukoneen käyttämien tietojen tekijänoikeudellisesta suojasta. Lausunnoissa on viitattu aiempaan tekijänoikeusneuvoston lausuntokäytäntöön.

Johtopäätökset ja analyysi tekijänoikeudellisesta suojasta, luettelo-suojasta ja tietokantasuojasta internetsivustoilla

26. Asunnonvälityssivustoja Suomessa on internetissä lukuisia, ja ne vaihtelevat tapauksittain visuaaliselta kokonaisilmeeltään, sisällön laajuudeltaan ja tietojen esitystavaltaan. Sivustoilla voi olla haettavissa sekä myytäviä että vuokrattavia huoneistoja ja/tai kiinteistöjä. Tarjolla olevista kohteista on sivustoilla esillä pituudeltaan vaihteleva sanallinen kuvaus, johon voi olla sisällytetty markkinointipuhetta. Asuntokohtaisissa tiedoissa ovat vaihtelevassa laajuudessa ja eri tavoin ryhmiteltynä näkyvillä asunnon perustiedot sisältäen kuitenkin lähes poikkeuksetta hakijoiden mainitsemat, heidän suunnittelemansa palvelun kannalta olennaiset tiedot. Näistä hinta-, huoneluku-, rakennustyyppi-, sijainti- ja rakennusvuositiedot on usein nostettu selkeästi näkyville.
27. Useimmiten asuntojen yhteydessä on esitetty pohjapiirros sekä lukuisia valokuvia kohteista. Lisäksi asuntojen yhteydestä löytyvät mahdolliset asuntoesittely- ja yhteydenottotiedot. Eri asunnonvälityssivustoilla on sitten vaihtelevassa määrin lisä- ja oheismateriaalia ulottuen erilaisista rakentamis- ja sisustusalan artikkeleista muihin sivustoihin ja blogeihin vieviin linkkeihin.
28. Monet sivustot mahdollistavat erityyppisten asuntojen tai tilojen hakemisen eri kriteereillä itse sivustolla, ja käyttäjä saa haettujen kriteereiden mukaan hakutulokset ryhmiteltynä käyttöönsä kyseisellä sivustolla.
29. Kuten edellä on mainittu, internetsivut esimerkiksi sisältönsä ja sommittelun ilmentämänä kokonaisuutena voivat saada tekijänoikeuslain mukaista suojaa yltäessään teostasoon. Myös internet-sivuston tietokanta voi saada tekijänoikeussuojaa, jos tietokanta muodostaa aineiston valinnan tai järjestämisen perusteella tekijän omaperäisen henkisen luomuksen. Tältä osin suojan kohteena on tietokannan rakenne. Kukin välityssivusto tulee konkreettisesti yksittäistapauksessa arvioida erikseen. Hakijat ovat kertoneet, että heidän suunnittelemaansa tietokantaan ei kerätä kaikkia sivustojen tietoja eikä siten ilmeisesti myöskään esimerkiksi

sivustojen ulkoasua, sommittelua, tekstimuotoista kerrontaa, tietojen valintatapaa tai järjestelyä kopioida. Ainoastaan tietyt, suunnitellun palvelun kannalta olennaiset tiedot kerätään. Pelkkä tietojen kerääminen ei lähtökohtaisesti loukkaa teoksen tekijänoikeuslain mukaista teossuojaa. Luettelo-, tietokanta- ja mahdollisten yksittäisten elementtien suojaa käsitellään seuraavaksi.

30. Vastauksena ensimmäiseen kysymykseen tekijänoikeusneuvosto toteaa, että useilla kiinteistönvälityssivustoilla olevat asunto- ja myyntitiedot saavat suojaan tekijänoikeuslain 49 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaisena luettelona, koska kokonaisuudessa on yhdisteltynä suuri määrä tietoa.
31. Tekijänoikeusneuvosto toteaa tekijänoikeuslain 49 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaisen tietokantasuojan osalta, että sen tarkoituksena on suojata huomattavaa panostusta, joka tietokannan aineiston keräämiseen, varmistamiseen tai esittämiseen on käytetty. Huomattavalla panostuksella ei tarkoiteta tietokannan yksittäisten aineistojen luomiseen liittyviä kustannuksia. Tarkoituksena on siten suojata tietokannan valmistamiseen käytettyjä voimavaroja, esimerkiksi työpanosta. Omaperäisyysvaatimusta tälle suojalle ei sen sijaan ole asetettu. Suoja ei kohdistu tietokannan sisältämiin yksittäisiin tietoihin.
32. Lähtökohtana on, että nauttiakseen tietokantasuojaa tulee kyseessä olevan tietokannan olla järjestelmällisellä tai menetelmällisellä tavalla järjestetty ja sellainen, että siihen on elektronisesti tai muulla tavoin mahdollistettu yksilöllinen pääsy. Yksilöllisellä pääsyllä tarkoitetaan sitä, että yksittäiseen aineistoon päästään ilman, että samalla tarvitsee käydä läpi muuta tietokannassa olevaa aineistoa. Tietokannan ei tarvitse olla sähköisessä muodossa. Tekijänoikeusneuvoston esimerkinomaisesti tarkastelemissa asunnonvälityssivustoilla esiintyvät ilmoitukset on näin järjestetty ja ilmoituksiin on yksilöllinen pääsy esimerkiksi haun kautta. Asunnonvälityssivustoilla esiintyvät ilmoitukset ovat kokonaisuutena arvostellen useissa tapauksissa suojattavissa olevia tietokantoja, jos lisäksi alla mainittu huomattavan panostuksen edellytys kunkin osalta täyttyy. Kukin välityssivusto tulee konkreettisesti yksittäistapauksessa arvioida erikseen.
33. On mahdollista, että edellä mainituin tavoin sivustojen asunto- ja tila- tai kiinteistöilmoituksiin syntyy tietokantaoikeus, mikäli niihin kuuluvien tietojen kerääminen, varmistaminen tai esittäminen on vaatinut tietokannan valmistajalta huomattavaa panostusta kunkin listan tai luettelon osalta. Panostus voi ilmetä pait-

si rahallisena investointina esimerkiksi myös käytettynä työpanoksena.

34. Tämän tiedon esittäminen on näyttökysymys, joten tekijänoikeusneuvosto ei toimivaltansa rajoissa ota kantaa mahdollisen tietokantaoikeuden olemassaoloon kunkin yksittäisen tietokannan osalta. Niissä tapauksissa, kun myös huomattavan panostuksen edellytys täyttyy, tietokannan määrällisesti tai laadullisesti olennaisen osan toisintaminen tai saattaminen yleisön saataviin lähtökohtaisesti vaatii tietokantaoikeuden haltijan suostumuksen. Lisäksi sivustoilla oleviin yksittäisiin aineistoihin kuten valokuvuihin ja piirroksiin saattaa kohdistua tekijän- tai lähioikeus, mikäli kunkin kyseessä olevan suojamuodon tekijänoikeuslain mukaiset edellytykset täyttyvät.
35. Tietokantojen suoja ei ulotu sivustojen sisältämiin yksittäisiin aineistoihin tai tietoihin elleivät ne erikseen nauti edellä mainittua lähioikeudellista tai muuta suojaa kuten valokuvateoksen tai valokuvan suojaa, eikä suoja rajoita näiden sivustoihin sisältyvien teosten tai lähioikeuksien haltijan tai haltijain oikeutta.
36. Vastauksena toiseen kysymykseen tekijänoikeusneuvosto toteaa, että edellä mainitut tietokantaoikeus ja luettelosuoja antavat tekijänoikeuslain 49 § mukaan oikeudenhaltijalle yksinomaisen oikeuden määrätä työn koko sisällöstä tai sen laadullisesti tai määrällisesti arvioiden olennaisesta osasta valmistamalla siitä kappaleita ja saattamalla se yleisön saataviin.
37. Mikäli hakijat kerätessään tietoja omaan palveluunsa taikka sovellukseensa valmistavat toisten asuntovälityssivustojen tietokannoista kappaleita kunkin laadullisesti tai määrällisesti arvioiden olennaisesta osasta, tähän tulee hankkia oikeudenhaltijan suostumus. Suostumus tulee hankkia myös, mikäli hakijat saattavat toisten tietokantoja vastaavilta osin yleisön saataviin esimerkiksi välittämällä niitä yleisölle omassa virtuaalisessa palvelussaan tai mobiilisovelluksessaan. Euroopan parlamentin ja neuvoston niin sanotun tietokantadirektiivin 96/9/EY 7 artiklan 5 kohdan mukaisesti kielletty on myös tietokannan sisällön epäolennaisien osien jatkuva ja järjestelmällinen kopiointi tai uudelleenkäyttö, jotka voisivat johtaa kyseisen tietokannan tavanmukaisen käytön vastaisiin toimiin tai jotka voisivat aiheuttaa kohutuutonta vahinkoa tietokannan valmistajan laillisille eduille. Jos suostumusta ei hankita, voi kyseessä olla lähtökohtaisesti tietokantaoikeuden tai luettelosuojan loukkaus.

Puheenjohtaja

Ulla-Maija Mylly

Sihteeri

Perttu Virtanen

Lausunto on käsitelty tekijänoikeusneuvoston täysistunnossa. Asian ratkaisemiseen ovat osallistuneet Ulla-Maija Mylly (puheenjohtaja), Olli Pitkänen, Lottaliina Pokkinen, Sanna Nikula, Aku Toivonen, Antti Kotilainen, Ismo Huhtanen, Maria Rehbin-der, Timo Enroth, Tuula Hämäläinen ja Riikka Tähtivuori.